

Дата. Група 1 - 10. 03.2023р., 11.03.2023 р., 17.03.2023 р..

Група 2 - 15,03.2023 р., 16.03.2023 р., 22.04.2023 р..

Тема. Характерні ознаки та представники родин, які є найважливішими в господарській діяльності людини: Магнолієві (Magnoliaceae), Лататеві (Nymphaeaceae), Кактусові (Cactaceae), Березові (Betulaceae), Букові (Fagaceae), Горіхоіви (Juglandaceae), Вербові (Salicaceae), Гарбузові (Cucurbitaceae), Бобові (Fabaceae), Глухokraпивові (Lamiaceae), Складноцвітні (Asteridae).

Магнолієві — (лат. *Magnoliaceae*) — родина квіткових рослин з порядку магнолієцвіті (Magnoliales).[☑]

Поширення та екологія.

Зараз магнолієві є переважно субтропічними рослинами. Особливо велика різноманітність видів цієї родини спостерігається в Східній та Південно-Східній Азії, а також на південному сході Північної Америки, в Центральній Америці і на островах Карибського моря. Найбільша концентрація видів магнолієвих — на сході Гімалаїв, в Південно-Західному Китаї та в Індокитаї. У Південній півкулі відомі лише декілька видів, що трапляються в Бразилії і на Малайському архіпелазі. Серед видів, що заходять далеко на північ, варто назвати такі, як Магнолія зворотнояйцювата (*Magnolia obovata*), яку можна зустріти на островах Кунашир та Хоккайдо.

Поширення в Україні.

Окремі листопадні форми витримують умови відкритого ґрунту навіть на широті Києва, Львова, Ужгорода тощо.

Відомості з палеогеографії.

Магнолієві належать до давніх квіткових рослин; в крейдовому та третинному періодах вони були широко поширені аж до сучасної Арктики.

- *Magnolia capellinii* HEER та *Magnolia regalis* HEER — в крейдових відкладеннях Сахаліну;
- *Magnolia ingfieldii* HEER — в нижньотретинних та верхньокрейдяних відкладеннях басейну Обі й у Приураллі;
- *Magnolia nordenskioldii* HEER? — в нижньотретинних відкладеннях Сахаліну;
- *Magnolia Dianae* UNGER та *Magnolia primigenia* UNGER — в олігоценових відкладеннях в басейні Волги та Дону;
- *Magnolia paitvlensis* KRASSN. — в палеоценових відкладеннях нижнього Дону;
- *Liriodendron procaccinii* UNGER — в сарматських відкладеннях Північного Причорномор'я;

- *Liriodendron tulipiferum* L. — в третинних відкладеннях в Алтайському краї.

Ботанічний опис.

Вічнозелені або листопадні дерева, чагарники, рідше ліани.

Листорозміщення чергове. Листя просте, черешкові, перистонерівні, цілокраї або лопатеві, звичайно з великими опадними прилистками, що обвивають бруньку. При опаданні прилистки залишають рубець навколо вузла.

Квітки поодинокі, двостатеві або рідко одностатеві, радіально-симетричні, в більшості видів великі (наприклад, у виду Магнолія великолиста (*Magnolia macrophylla*) діаметр квітки 32 — 46 см) і яскраві, розташовані на верхівці гілки або рідше в пазусі листка). У квітки зазвичай є три чашолистка та шість і більше пелюсток. Чоловіча частина квітки складається з багатьох спіралью розташованих тичинок. Тичинки вільні або зі зрощеними нитками, зазвичай, з великим мікроспорангієм та короткою, слабо помітною ниткою. Гінецей (жіноча частина квітки) апокарпний (роздільний), складається з багатьох спіралью розташованих простих маточок. Кожна маточка має верхню зав'язь з однією камерою і одною або більше сім'ябрунькою на краях. Всі частини квітки чітко розділені та відходять від довгастого квітколожа.

Формула квітки:

Плід складний, складається з численних, 1 — 2-насінних або більше, одногніздних плодів, розташованих на подовженому або головчастому сухому або соковитому квітколожі. Насіння з шкірястою або костеніючою оболонкою, або з оболонкою, що твердне зсередини та соковитою зовні; ендосперм м'ясистий, маслянистий; зародок маленький, розташований з краю ендосперму.

Зліва направо:

Листя (*Michelia alba*). Квітка (Магнолія Ватсона). Внутрішня частина квітки (Магнолія гола). Зелений плід (*Magnolia sprengeri*). Зрілий плід та насіння (*Magnolia cylindrica*).

Значення та застосування.

Широко відомі як декоративні рослини, часто з великим красивим листям та квітками.

Деякі види через цінну деревину та могутній ріст використовуються в лісовому господарстві.

Кора, листя, плоди та інші частини рослини окремих видів мають застосування в народній медицині, кулінарії та парфумерії.

Класифікація.

Останнім часом родина нараховує три роди в двох підродинах:

- Підродина ***Magnolioideae***

- * Рід магнолія (*Magnolia*)

- * Рід мангліетія (*Manglietia*)

- Підродина ***Liriodendroidae***

- * Рід ліріодендрон, напр. ліріодендрон тюльпановий

Види родів алцімандра (*Alcimandra*), аромадендрон (*Aromadendron*), кмерія (*Kmeria*), мікелія (*Michelia*), пахіларнакс (*Pachylarnax*), парамікелія (*Paramichelia*), талаума (*Talauma*), цунгіодендрон (*Tsoongiodendr*).

Завдання. Опрацюйте матеріал поданий на сайті [Родина магнолієвих на сайті www.botany.hawaii.edu](http://www.botany.hawaii.edu) та зробіть коротенькі записи, опишіть кожен клас.